

יבמות י

שאלה: א"ל לוי לרבי, מאי איריא דתני: ט"ו? ליתני: ט"ז!
תגובה לשאלה: א"ל: כמדומה לי שאין לו מוח בקדקדו! מא דעתך? אמו אנוסת אביו, אמו אנוסת אביו
 פלוגתא דרבי יהודה ורבנן היא, ובפלוגתא לא קא מיירי.

קושי: ולא? והרי איסור מצוה ואיסור קדושה, דפליגי רבי עקיבא ורבנן, וקתני!
תירוץ: בפרקין קא אמרינן.

קושי: והא **בית שמאי מחירין את הצרות לאחין, ובית הלל אוסרין!**

תירוץ: בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה.

קושי: והרי אשת אחיו שלא היה בעולמו, דפליגי ר"ש ורבנן, וקתני!

תירוץ: בנולד ולבסוף ייבם לא פליג ר"ש.

קושי על התירוץ: והאמר ר' אושעיא: חלוק היה ר"ש אף בראשונה!

תירוץ: הא איתותב ר' אושעיא.

קושי: והאמר רב יהודה אמר רב, וכן תני ר' חייא: **בכולם אני קורא בהן האסורה לזה מותרת**

לזה והאסורה לזה מותרת לזה, ואחותה שהיא יבמתה - חולצת או מתייבמת;

- ורב יהודה מתרגם: מחמותו ואילך, אבל שיתא בבי דרישא לא, מ"ט? כיון דבתו - באונסין משכחת, בנשואין לא משכחת לה, בנשואין קמיירי, באונסין לא קא מיירי;
- ואבוי מתרגם: אף בתו מאנוסתו, כיון דאשכוחי משכחת לה, אי בעיא מן האונסין תהוי, [אי בעיא מן הנשואין תהוי], אבל אשת אחיו שלא היה בעולמו לא, מאי טעמא? כיון דלר"ש הוא דמשכחת לה, לרבנן לא משכחת לה, בפלוגתא לא קא מיירי;
- ורב ספרא מתרגם: אף אשת אחיו שלא היה בעולמו, ומשכחת לה בשיתא אחים ואליבא דר' שמעון

← ויוצא מרב ספרא שמופיע במשנה שלנו מקרה של מחלוקת לפי הבנת ר' חייא

תירוץ 1: אלא, לרבי הני כללי לית ליה.

תירוץ 2: רב אדא קרחינא קמיה דרב כהנא אמר משמיה דרבא: לעולם אית ליה לרבי הני כללי, והכי קא"ל: אמו אנוסת אביו - בחדא משכחת לה, בתרתי לא קמשכחת לה,

אי יעקב ב' אחיות אנס	ואחותה שהיא יבמתה	חולצת או מתייבמת
ואי ב' נכריות (לא אחיות) אנס	אחותה שהיא יבמתה לא משכחת לה	האסורה לזה מותרת לזה לא משכחת (כי שניהם אסורות לשני האחים משום אחות אמו)
	אחותה שהיא יבמתה לא משכחת לה	האסורה לזה מותרת לזה משכחת לה

תירוץ 3: רב אשי אמר: לעולם לית ליה לרבי הני כללי, ובפלוגתא קמיירי, ובעייה היא שמשתינו כר' יהודה שאסר באנוסת אביו ולכן לא יכול להיות מקרה שהיא התחתנה עם אנוסת אביו ונפלה לייבום עם אמו אנוסת אביו

הסבר איך משנתינו נשנה כשיטת ר' יהודה: דקתני: **שש עריות חמורות מאלו, מפני שהן**

נשואות לאחרים - צרותיהן מותרות: אמו, ואשת אביו, ואחות אביו; מאי אמו? אילימא

נשואת אביו, היינו אשת אביו! אלא לאו אנוסת אביו, וקתני: מפני שהן נשואות לאחרים, לאחרים אין, לאחין לא, מאן שמעת ליה דאית ליה האי סברא? ר' יהודה, דאסר באנוסת אביו, משום הכי לא תני ליה.

קושי על התירוץ: א"ל רבינא לרב אשי: לר' יהודה נמי משכחת לה, דאי עבר ונסיב!

תירוץ: דאי לא קתני.

עוד קושי: א"ל רב אשי לרב כהנא: בלא דאי נמי משכחת לה, יעקב אנס כלתו והוליד ממנה בן, ומת [ראובן] בלא בנים ונפלה לה קמי ברה, ומיגו דאיהי אסירה, צרתה נמי אסירה!

תירוץ: א"ל: באחותה דהתירא קמיירי, באחותה דאיסורא לא קמיירי.

דברי לוי: ואף על פי כן בדקה לוי במתניי, דתני לוי: **אמו - פעמים פוטרת צרתה, ופעמים אינה פוטרת צרתה; כיצד?**

אמו נשואת אביו, ונשאת לאחיו מאביו ומת	היתה אמו אנוסת אביו, ונשאת לאחיו מאביו ומת
ונישואין זה אסור איסור כרת ולכן אין קידושין תופסים	נישואין זה אסור איסור לאו ולכן קידושין תופסים
זו היא אמו שאין פוטרת צרתה	זו היא אמו שפוטרת צרתה

ואף על פי ששנו חכמים במשנתנו חמש עשרה, יש לנו להוסיף שש עשרה כגון זו.

קושי על לוי: א"ל ר"ל לרבי יוחנן, ללוי דאמר: דאי נמי קתני, לתני: החולץ ליבמתו וחזר וקדשה, ומת בלא בנים, דמגו דאיהי אסורה, צרתה נמי אסירא!
תירוץ: א"ל: לפי שאינה בצרת צרה.

קושי: היה אפשר לתרץ: ולימא ליה: חייבי לאוין היא, וחייבי לאוין בני חליצה ויבום נינהו!

תירוץ: לדבריו קאמר ליה: לדידי - חייבי לאוין הם, וחייבי לאוין בני חליצה ויבום נינהו, אלא לדידך - חייבי כריתות נינהו, לפי שאינן בצרת צרה.

איתמר: החולץ ליבמתו, וחזר וקדשה

ריש לקיש	ר' יוחנן	
לאו	לאו	היבם שחלץ עם האשה
כרת	לאו	האחים עם האשה
כרת	לאו	צרה – הוא ואחיו
אשר לא יבנה, כיון שלא בנה שוב לא יבנה, איהו הוא דקאי בלא יבנה, אבל אחיו - כדקיימי קיימי, ועלה דידה הוא דקאי בלא יבנה, הא צרה - כדקיימי קיימי		המקור
אשר לא יבנה, כיון שלא בנה שוב לא יבנה, איהו הוא דקאי בלא יבנה, אבל אחיו - כדקיימי קיימי, ועלה דידה הוא דקאי בלא יבנה, הא צרה - כדקיימי קיימי		מי איכא מידי, דמעיקרא אי בעי האי חליץ ואי בעי האי חליץ, ואי בעי להאי חליץ ואי בעי להאי חליץ, והשתא קאי עלה בכרת? אלא איהו שליחותא דאחים קעביד, איהי שליחותא דצרה קעבדה.